

Predikan i Skepplanda och S:t Peders kyrkor 2022

Fjärde söndagen efter trefaldighet

”Att inte döma”

Sak 7:8-10

Rom 14:11-14

Joh 8:1-11

Ps: 177:1-3, 359:5-6, 356, 90, 191

Måste jag gilla allt som min medmänniska gör för att inte vara dömande? Idag tycks detta vara en ganska vanlig uppfattning. Om man inte delar andras moraliska val i livet anses man vara dömande.

Och det är nog ganska mänskligt att det blir så. Om man har bekanta som har en livsstil som inte rimmar med den egna så är det lätt att det blir antingen eller. Antingen anpassar man sin egen moraliska övertygelse, eller så undviker man människans sällskap. Det är begripligt, men det betyder inte att det är rätt – oavsett vilket dike man hamnar i, antingen man börjar tycka precis som de andra eller man bildar egna grupperingar där man bara umgås med likasinnade. Att gå den smala vägen mitt emellan är inte så enkelt.

Jesus är väl det bästa exemplet på att lyckats med detta. Han som åt med syndare *utan* att sanktionera deras livsstil. Till honom vågade sig folk vända sig utan att bli bortstötta oavsett vilken samhällsklass de tillhörde. De kunde vara fariséer, tullindrivare, rådsmedlemmar, men också som den här kvinnan som blir förd till honom.

Hon släpades visserligen till Jesus *mot* sin vilja – men hon väljer att stanna kvar när de andra går. Hon kände sig inte dömd av Jesus – trots att han ändå inte bejakade hennes livsval. *”Inte heller jag dömer dig – och i samma andetag: gå och synda inte mer”*. Hur lyckas vi med att tillämpa den här principen? Alltså att inte döma eller stöta bort människor som inte lyckas lika bra som vi – men inte heller släta över eller relativisera hur den andre lever.

Kanske man ändå måste börja med att inte döma. Det är ofta inte så stor mening med att döma och kritisera andra människor. Vi människor har svårt att erkänna fel därför går vi lätt i försvar när någon kritiserar oss för något vi gjort. Det tror jag vi kan känna igen hos oss själva, men då får vi tänka på att samma sak gäller den som vi tycker har anledning att kritisera. Men opåkallad kritik leder sällan till önskat resultat – även om vi har bättre argument och vinner diskussionen kommer den andre förmodligen fortsätta att tycka det den tycker. Inget har förändrats, så även om vi vinner förlorar vi.

När de skriftlärda kom med kvinnan till Jesus som ett åskådningsexempel så sökte de konflikt. Jesus vägrade att gå in i detta, han insåg direkt att den här dispyten inte skulle leda någon vart. Han böjer sig ner och skriver på marken för att demonstrera sitt ointresse. Jag tänker att det måste uppfattats som ganska oförskämt, kanske jämfört med om någon tar upp mobilen och tittar på den när någon annan vill ha en diskussion. Om det är rätt metod vet jag inte – men att undvika dispyter där båda förlorar oavsett hur det går – det tror jag är rätt.

Jesus tvingas nu ändå in i diskussionen, de vägrar att ge sig, de tänker uppenbarligen inte gå förrän de fått den där diskussionen. Men Jesus svar är genialiskt. ”*Den som är utan synd kastar första stenen*”. I en enda mening blir de helt avväpnade och svarslösa. Och detta utan att Jesus ens tog avstånd ifrån Mose lag eller uttalade sig om hur den skulle tillämpas i just detta fall. För de skriftlärdade och fariséerna var den här kvinnan bara ett exempel, de brydde sig inte om henne egentligen eller vilka karlar hon varit med. De bara tog tillfället i akt och använde henne för att pressa Jesus in en principdiskussion. Men nu vändes allt upp och ner för dem. De som hade anklagat kvinnan fick nu se hur anklagelsen studsade tillbaka till dem själv. Nu fick de finna sig i att själva befinna på de anklagades bänk. Utan att Jesus ens sagt något om det. Det kunde inte ställa sig utanför lagen.

Varifrån kommer vår lust att döma? Jag vet inte riktigt – men jag tror att jag vet när vår lust att döma *försvinner*. Den försvinner när vi inser att vi alla sitter i samma båt. Som det blev för de här fariséerna, de gick en efter en när de insåg att lagen dömde inte bara kvinnan, utan även dem själva. Där och då rann all lust att döma bort. Mänskligt sett kan vi tycka att det är stor skillnad mellan oss människor, men inför Gud finns ändå ingen som håller måttet. Vi sitter alla i samma båt.

Och så länge den där båten är kyrkans skepp behöver vi ändå inte vara oroliga. Så länge det är han som sa: ”*inte heller jag dömer dig*” så länge det är han som styr kan vi vara trygga. Jesus kunde säga detta därför att han tog domen på sig. Jesus tog *inte* avstånd ifrån lagen: han relativiserade inte, han slätade inte över. Det som var synd fortsatte han att kalla för synd. Han sänkte inte de moraliska kraven så att kvinnan hade kunnat passera. Men han tog själv på sig domen, han lät lagens dömande verkan drabba honom. Lagen har haft sin funktion, lagen har dömt. Men liksom kvinna får även vi gå fria!